

Merhaba

merhabahaber.com

f /akademiksayfalar

KADEMİK

Sayfalar

Kurucusu: Dr. Mehmet Ali UZ

Yayın Kurulu: Dr. Mehmet Ali UZ - Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU - Ahmet ÇELİK - Ali İŞİK - Av. Serdar CEYLAN - Hasan YAŞAR
maliaz@merhabagazetesi.com.tr - saimsakaoglu@hotmail.com - celikahmet66@hotmail.com - baskuyulu@gmail.com - srceylan@hotmail.com - hyasarkonya@gmail.com

YUSUF ESEROĞLU HOCA'DAN HATIRALAR (4)

Ahmet Gürtaş

Yusuf Hoca Ahmet Gürtaş Bey'den sitayişle bahseder. Onun yardımseverliğini anlatır. Ahmet Gürtaş, Konya'nın Beyşehir ilçesine bağlı Doğanbey kasabasında doğdu. Üç kuşak öncesine kadar Ağilloğulları (Akıllıoğulları'nın mahallî söylenişi olmalı) diye anılan geniş bir sülâleye mensuptur. Dedesinden itibaren aile Hâre kelimesinden gelen Herelioğulları lakabıyla tanınmıştır. Ahmet Gürtaş ilkokulu bitirdiği yıl hafızlığını tamamladı. 1953'te babası tarafından İzmir Kestanepazarı Camii Külliyesi'ndeki Kur'an kursuna yerleştirildi ve İzmir İmam-Hatip Okulu'nda öğrenime başladı. 1955-1956 öğretim yılında naklen Konya İmam-Hatip Okulu'na geçti, 1960'ta buradan mezun oldu. İmam-Hatip Okulu'nda iken yalnız derslerle yetinmeyip kendini daha iyi yetiştirmek için üst sınıftaki Hayrettin Karaman ve dışarıda İbrahim Atay, Abdülmecit Ünlükul ve Haciveyiszâde Mustafa Kurucu gibi bazı hocalardan ders aldı.

1960'ta İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'ne kaydoldu. Buradaki ta-

lebeliği sırasında Beşiktaş Müftülüğü'ne bağlı Cavit Ağa Camii'nde imam-hatiplik yaptı. İki dönem talebe cemiyeti başkanlığına seçildi. 1964'te mezun olmasının ardından iki yıl Balıkesir İmam-Hatip Okulu'nda öğretmenlik ve bir süre müdür yardımcılığı yaptı. 1966'da Konya

Dr. Mehmet
Ali UZ

Yüksek İslâm Enstitüsü'ne Arap dili ve edebiyatı stajyer öğretmeni olarak tayin edildi. 1967-1969 yıllarında hazırladığı tezle aynı kurumda hoca oldu. Bu sırada Konya'daki en eski hayır kuruluşu olan Türk Anadolu Vakfı'nın (1972) kurulmasına öncülük etti. 1972-1974 yıllarında askerlik görevini yerine

getirdi. 1980'de Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu üyeliğinde bulundu. 1982-1984 yıllarında Diyanet İşleri başkan yardımcılığı yaptı. 1984 yılında devlet memurluğundan ayrılarak Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi kurucu genel müdürlüğüne atandı. Mart 1986'da Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan emekliye ayrılarak bu görevini sürdürdü. Burada ansiklopedinin alt yapı çalışmalarını gerçekleştirdi ve I. cildi yayıma hazır hale getirdi. Kurumun yönetim statüsü değişince 1988 Ağustosunda ayrılmak durumunda kaldı. 1989

Ahmet Gürtaş ((1940-1999)

Nisanında emekliliğini iptal ettirerek Devlet Bakanlığı'nda müşavir olarak yeniden çalışmaya başladı.

1989'da Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belâgatı Anabilim Dalı'na öğretim görevlisi olarak tayin edildi. 1991'de doktora çalışmasına başladı. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı Selçuk Eğitim Merkezi'nde bazı dersler okuttu. Bu arada Devlet Bakanlığı'ndaki müşavirlik görevini 1993 yılına kadar devam ettirdi. Ardından Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Danışma Kurulu üyeliği görevini üstlendi. Bir ara Ankara'da bulunan Türkiye İlahiyat Tedrisatına Yardım Eden Dernekler Federasyonu'nda başkanlık yaptı. 1994'te "Atatürk ve Din Eğitimi" adlı tez çalışmasıyla doktor unvanını aldı ve aynı yıl yardımcı doçentliğe tayin edildi. 8 Kasım 1999'da doçent oldu.

Ahmet Gürtaş, 8 Aralık 1999'da vefat etti ve ertesi gün (1 Ramazan 1420) doğum yeri olan Doğanbey'de defnedildi. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin 9. sayısı (1999) İslâm Araştırmaları Dergisi'nin 10. sayısı (2003) onun anısına ithaf edilmiştir.

Yusuf Hoca, Ahmet Bey'i çok sevdiği için Ahmet Bey Ankara'ya

giderken otogara kadar Yusuf Hoca götürür, Ankara'dan geldiğinde de yine onu otogarda karşılar evine veya fakülteye götürür.

Yine bir gün Ahmet Bey'i otogardan alır fakülteye götürürken yolda bir süper markete uğrarlar. Oradan ufak-tefek aldıktan sonra fakültenin yolunu tutarlar.

Fakülteye varınca Ahmet Bey bir saman kâğıda İmam-ı Şafi'den Arapça bir beyit yazar. Beyit'in manası şöyledir: "Yanardöner dostlardan sana hayır gelmez. Rüzgâr hangi taraftan eserse, o tarafa eğilirler onlar. Hadi buyurun desen sana dostun pek çoktur. Ama başın sıkıntıya gelirse hiç kimse olmaz" der. Yusuf Hoca bu hatırayı hiç unutmaz. Bu olaydan bir hafta sonra Ahmet Bey vefat ediverir. Onun vefatı sırasında Yusuf Bey'de hastanededir.

"Mey gibi her bir harâmın sekri olsaydı eğer. / Ol zaman malûm olurdu mest kim hüşyâr kim." Yani, eğer içki gibi her günah her insanı sarhoş etmiş olsaydı, sarhoş ile normal insan çok çubuk fark edilirdi. Beyit'ini de bir sohbet sırasında Ahmet Gürtaş Bey'den kaydetmiştir.

Ahmet Gürtaş unutulmaması gereken şahsiyetlerden binisi idi. Allah gani gani rahmet eylesin.

Yusuf Hoca'nın Ali Rıza Işın Hoca ile ilgili bazı anlattıkları

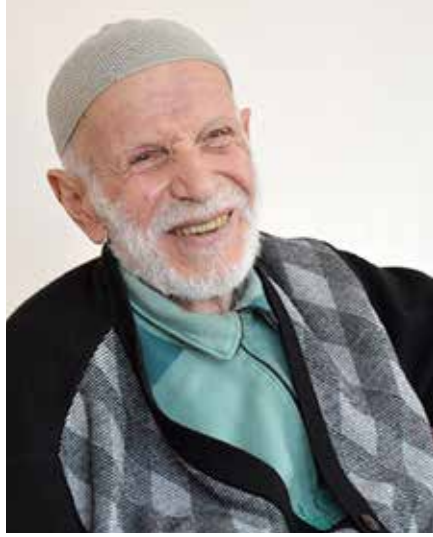
Yusuf Hoca'nın pek çok hatıraya tanıklık ettiğini tahmin ediyordum. Bir gün kendisine bu hatıraları kaydetmeyi teklif ettim. Hatıraları yazmaya böyle başladık. İlk günlerde hocaya bir durgunluk geldi. Birileri ile röportaj yaparken veya hatıraları kayda alırken çok sabırlı olmak lazım. Ondan sonra konuştuğunuz kişiyi çözmeyi bileceksiniz. Ahmet Köseoğlu buna sağlamayı bilmek tabirini kullanır. Sonra Yusuf Hoca öyle açıldı ki bazen hatıraları kaydederken zorlanmaya başladım. Sonra bir şey daha keşfettim. Yusuf Hoca

Arapça, Farsça ve Türkçe olarak ezberinden beyitler aktarıveriyordu. Hani atalarımız: “Kır atın yanında duran, ya huyundan ya suyundan” derler ya, Yusuf Hoca da, Arif ve Hüseyin Hocalar gibi güçlü bir hafızaya ve bilgi birikimine sahiptir. 30 Ocak günü akşamı Yusuf Hoca ile konuşurken: “Bugün Ali Rıza Işın Hoca’yı da kaybettik” diye söze başladı. Ondan bazı olaylar nakletti. Ali Rıza Işın, Yusuf Hoca’nın Yüksek İslâm Enstitüsü’nden hocaları imiş. Ali Rıza Işın Hoca’da, büyük kabiliyet ve değerlerimizden birisidir.

Endülüs’ün büyük âlimlerinden İmam-ı Mâlik’in, Elfiye adında sarf ve nahivle ilgili bin beyitlik bir eseri varmış. Ali Rıza Işın, bu bin beyitlik eseri ezbere bilirmiş.

İmam-ı Cezeri’nin çok okutulan tecvitle ilgili kitabı da yine onun ezberindeymiş. Tarihte böyle ezberinde kitap olan çok insan vardır. Müstesna zekâlardan biri de Ayaşlı Şakir idi. Arapça okuyanlar bilir. Ahteri isimli oldukça kalın Arapça bir sözlük vardır. Ayaşlı Şakir’in bu sözlüğü yanında taşımamak için ezberlediği rivayet edilir.

Ali Rıza Işın bir gün derste Hacı Veyiszade Hoca’dan naklen bir olay anlatır. Eskiden medreseler, Ramazan ayında tatil edilirdi. Öğrenciler köylere dağılırlarmış. Bir medrese öğrencisi, bir köye gitmiş: “Size Ramazan boyunca teravih kıldırayım” diye teklifte bulunmuş. Köylüler: “Her yıl bir hoca gelir. Teravih namazımızı kıldırırdı. Ama bir zararı yok. Siz de kalabilirsiniz” demişler. Fakat hoca, o yıl köye gelmemiş. Yeni gelen hoca, köylülere namaz kıldırması ve vaz-ü nasihatlerde bulunmuş. Yalnız köylünün birisi bir gün teravih başlamadan önce: “Bizim eski hoca teravih namazını hatimle kıldırırdı” deyince hoca boş bulunup: “Ne olacak? Ben de kıldırım” deyivermiş. Fakat hocanın hafızlığı yokmuş. Ramazan başlamış. Hoca akşama kadar yirmi sayfa ezberler ve teravihte okurmuş.

Ali Rıza Işın (1928-2022)

Ramazan böylece bitmiş. Köylüler, hocanın hakkını vermişler. Vedalaşırken de köylü: “Hocam, çok emeğin geçti. Hakkını helal et” deyince hoca: “Asıl siz hakkınızı helal edin. Ben hafız falan değildim. Sizin sayenizde hafız oldum” demiş. Bazen böyle üstün zekâlar da görülüyor. Ali Rıza Işın Hoca bu fıkrayı anlattıktan sonra: “Himmetül rical, taklaül cibal” yani “İnsanın himmeti, dağlara takla attırır” der. Ali Rıza Işın Hoca: “Ben hocaya hafızın adı ile köyün adını niye sormadım” diye hayıflanmış. Ben bu olayı çok anlatılan bir hikâye olarak biliyorum. Hacı Veyiszade Hoca’nın da bu isimleri bildiğini sanmıyorum.

Benim Ali Rıza Işın Hoca ile yakın bir münasebetim olmadı. Ali Rıza Işın, Hacı Veyiszade Hoca’nın ileri gelen talebelerinden birisidir. Şükrü Bağrıaçık Hoca ile röportaj yaparken onun derste çok iyi not tuttuğunu anlatmıştı. Arkadaşları not tutmakta zorlanınca Ali Rıza Işın’ın tuttuğu notlara bakmak isterler. O, bunları göstermez. Tuttuğu notları eli ile kapatıverirmiş. Hoca’nın bir huyu da kendisiyle röportaj yapmak isteyenleri hep reddederdi. Bu yüzden hoca ile bir münasebetimiz olmadı. Allah gani gani rahmet eylesin.

BİZ KONYA'DA PİKNIĞE DEĞİL KIRA GİDERDİK

Benim çocukluğumda biz Konya'da pikniğe değil kira giderdik. Zira bu kelime henüz dilimize girmemişti. Hıdırellezde Havzan'a gittiğimizi hatırlıyorum meselâ. Börekler, çörekler, dolmalar sarmalar yapar, yumurta mumurta haşlar, oturmak için kilim, keçe alır, kolumuzda sepetler, yayan yapıldak Hıdırellez kutlamaya giderdik.

Yılda bir, bazen iki kere de Meram'a giderdik. O tarihte Meram'a giden yol, henüz villaların istilâsına uğramamış, bağlık, bahçelik bir yerd. Meram'da bahçeler, bağlar ve bağ evleri vardı. Babamın Tahir efendi adında, çarşıya yakınca bir yerde bahçesi olan bir ahpabı vardı. Ailecek Meram'a gittiğimizde onun bahçesine konuk olurduk. Eksik olmasınlar halı, kilim, sergi mergi de verirlerdi bize. Geniş bahçenin bir kenarında oturup gün boyu kır, çayır, bağ, bahçe, açık hava özlemimizi giderirdik.

Bir ara Tahir efendi de gelir, babamla yarenlik ederdi. Bir gramofonu olduğunu ve de şimdi bile çok iyi hatırladığım:

Bir ihtimal var, daha var,

O da ölmek mi dersin?

adlı şarkıyı gün boyu defalarca söylediğini hatırlıyorum.

Ama komşularımızla da giderdik biz Meram'a. Tabii günler öncesinden sözü edilmeye başlanırdı; sonra herkes için uygun olan bir gün kararlaştırılır ve de hazırlıklar başlardı. Sözü bile yeterdi heyecanlanma-

ya... Zeytinyağlı dolmalar, puf börekleri vb. yapılır, pilav için tencere-ler, tavalalar, çay için bardaklar, çaydanlıklar, demlikler alınır. Pilav, ille de orada taze taze pişirilir yenirdi.

O tarihte henüz tavuk kanatları ve mangal da bugünkü gibi popüler olmamıştı. Tavuk dediğiniz, canlı canlı alınır, evde kesilir, tüyü müyü yolunup, ocakta ütülenir ve bütün olarak pişirilirdi. Öyle şimdiki gibi budu, kanadı, filetosu miletosu kesilip biçilmiş, temizlenmiş olarak hazır lop satılmazdı.

Kimi zaman Meram'daki kasaptan et alınıp kıyma çektilir ve hazırlanan içle fırına etli ekmek yaptırılıp, afiyetle yenirdi. Bir keresinde, kasaptan aldığımız kıymayı taşımak bana düşmüştü de, çiğ etin kokusu ağır gelmişti.

Sabah, vakitlice elde sepetler, çantalar, fileler evden çıkılırdı. Çoluk çocuk, toplarını, salıncak malıncak kurmak için iplerini almayı da ihmal etmezlerdi elbette. Ayrıca, yere sermek için kilimler, yaygılar, şekerden tuza, tabak çanağa vb. varıncaya kadar iğneden sürmeye her şey bitamam evden götürülürdü. Tabii bütün bunların sepetlere, çantalara yerleştirilmesi de gerekirdi. Hâsılı bir telaş, bir hareket, bereket ki, sormayın...

Hükümetin arkasında, PTT binasının karşısındaki duraktan kalan Meram otobüsüne, cümbür cemaat, şaka şamata binilir, sanki uzun bir seyahate çıkılıyormuş ha-

vasına girilirdi.

Benim çocukluğumda Konya'nın nüfusu, yanılmıyorsam yüz bin fi-landı. Türkiye'nin en büyük iliydi ama elbette bugünkü kadar geniş, meskûn da değildi. Biz hemen her yere yayan yapıldak giderdik; istasyona, Musalla ve Türbe'nin arka taraflarındaki bağlara, bahçelere hep yürüyerek gidilirdi. Özellikle Mevlana türbesinin yanından geçerek gittiğimiz, yanılmıyorsam Aslanlı Kışla civarındaki bağlara, bahçelere de...

Büyük halamın dünürünün üzüm bağı o taraftaydı. Ve biz oraya, Konya'nın yakıcı yaz sıcağında, abartmıyorum, bir karışa yakın kalınlıktaki toprak yoldan yürüyerek giderdik. Yaz sıcağında o kalın sıcak, yumuşacık toprak yola ayaklarımın "puf, puf" gömüldüğünü hatırlıyorum. O tarihte henüz oralara elektrik melektrik de gelmemişti. Gece-leri gaz lambaları yakılır, yemekler çalı, çırpı yakılan ve yeme içme işi bittikten sonra tertemiz cilalanıp sıvanan bahçedeki ocaklarda pişirilirdi. İş bittikten sonra ocaklar öyle is karasıyla pimpis bırakılmaz, hemen cilalanıp tertemiz edilirdi. Uzak bağları olanlar da gidip gelmek için eşekler ya da tahta at arabaları kullanırlardı.

Hatırladığım kadarıyla, o gün-lerde sadece Meram'a Belediye oto-büsü işlerdi. Taksiler vardı elbet ama enderi nadirattan. Genelde ulaşım, payton denen iki atlı arabalarla sağlanırdı.

Konya'nın üzüm bağları, asma çubukları da, aralarında geniş arıklar olan yüksekçe yerlere dikilirdi. O arıklar, nispeten kurak olan Konya'da yağmur sularının birikmesi içinmiş sanırım. Ege yöresinde dümdüz tarlaya dikilmiş asma çubuklarını gördüğümde bağ olduğuna inanmamıştım.

Evet, Meram'a yılda bir, en çok iki kez giderdik. Aslında iğneden ip-liğe her şey evden götürülür, dışardan pek bir şey alınmazdı. Savaş sonrası yıllarıydı ve henüz tüketim toplumu aşamasına erişmemiştik. Herkes kendi yağıyla kavrulur, ayağını yorganına göre uzatırdı. Eski-yen yere yama vurulur, hatta rengi solup sararan paltolar, pardesüler, takım elbiseler tornistan edilerek, yani sökülüp ters yüz edilerek yeni-den dikilir, eskiyene kadar giyilirdi. Hatta bu tornistan işini terziler yapardı. Bu yüzden paltoların, parde-sülerin, ceketlerin ilik düğme yerleri yön değiştirirdi. Öyle modası geçti diye hiçbir şeyi gözden çıkarma, atma lüksü, şımarıklığı yoktu kim-sede.

Hatta yapağı halinde yün alınır, evde iğlerde eğrilir ve de bu yünden, elde kazaklar, hırkalar örülüp giyilirdi. Dahası, bu el örgüsü kazaklar, hırkalar bıkılana, ya da eskiyene kadar giyilir, sonra sökülüp yıkanır, ipler çile haline getirilir ve de başka biçimde, gerekirse yeni yün ilavesiyle yeniden örülüp giyilirdi. Devir tutumlu olma, deyim yerindeyse si-nekten yağ çıkarma, devriydi; hiçbir şey, ne yiyecek, ne de giyecekler öyle saçılıp savrulmazdı. Okullarda yerli malı haftalarının düzenlendiği, yerli malının özendirildiği devirdi. Hatta:

Yerli malı, Türk'ün malı,

Herkes onu kullanmalı!

diye sloganı bile vardı.

KAYGANA GİBİ EKMEK

Kır gezmelerinde de sürerdi elbet bu tutumluluk. Dediğim gibi, her bir şey evden götürülür, dışardan pek bir şey alınmaz, bir tek ekme alınırdı. Meram fırınının has ekmeği vardı, bembeyaz, köpük gibi "kaygana gibi ekme" derlerdi. O günlerde çoğu evlerde ekme evde, tandırda yapılırdı. Zira ekmeği çok

seven, yiyen bir millet olduğumuz için böylesi daha hesaplıydı. Ama Meram'a gidildiğinde bir hovardalık yapılır, fırından sıcak sıcak o kaygana gibi ekmekten alınır. Yemesine doyum olmazdı. Tandır ekmeği onun gibi olmazdı ama tandır gevreği denen, o yağlı, mayalı, pişirildikten sonra ipe dizilip tandırda gevretilen o gevreğin tadı da bambaşkaydı doğrusu. Bayılırdım ben. Ama bizim evde tandır yoktu.

Bu kır gezmelerinde, öyle ekmek arası peynir, domates, ya da börek, çörekle idare edelim denmez, illâ da pilav milav pişirilir, çaylar demlenir, kadınların işi hiç bitmezdi... Komşularla gittiğimizde biz çocuklar için tam bir bayram olurdu. Salıncaklar kurulur, çayrlara halılar, kilimler serilir, biz şehir çocukları, günlerce kapalı kalmış taylar gibi kırlarda koşup oynamaktan, ağaçlara tırmanıp oramızı, buramızı çizdirip kanatmaktan geri kalmazdık.

Yeme içme sonrası annelerimiz, ablalarımız da bağ, bahçeler arasında gezip dolaşma fırsatı bulurlardı elbette. Yüksekçe kayaların üzerinden, çağlayan gibi suların aktığı Marif Değirmeni'ni bir de, hikâyesi de olan, insan figürlerini andıran taşların bulunduğu yüksekçe bir tepeyi hatırlıyorum.

TAVUS BABA

Tabii Meram'a gitmişken Tavus Baba'yı ziyaret etmemek olmazdı. Kimileri onun kadın olduğunu da söylerdi. Meram Köprüsü'nü geçtikten sonra yüksekçe bir yerde, kapısı hep açık olan, küçük bir taş odaydı benim zamanımda. Okuldayken ziyaret ettiğimizde dua eder, yerden aldığımız taşı duvara daireler çizerek sürter, yapıştırmaya çalışırdık. Yapırsa, sınıfı geçeceğimize inanırdık!? Şimdilerde, çukurda kalmış, birkaç merdivenle iniliyor, ka-

pısı kilitli ve de tuz götürülür olmuş. Benim zamanımda tuz muz götürme âdeti yoktu.

Hiç unutmuyorum, Öğretmen Okulu'nun son sınıfındayken, kimya hocamız Şakir beyle gitmiştik ziyarete. Hoca:

-90 Belma, haydi bir Fâtiha oku da âmin diyelim, dedi.

Okumuştum ve içimden "Hocalıba Fâtiha'yı okuyacağımdan emin değildi" demiştim.

AMA ÖNCE ARAB'I ANLATMALIYIM SİZE

Bir keresinde, böyle sabahtan akşama kadar Meram'da kır sefası yaptıktan sonra, hava kararınca eve dönmüştük. Benim bir kedim vardı: Arap. Yüzünün yarısı beyaz, yarısı kara, tüyleri lutr gibi simsiyah, pamparlak...

Ama önce kedimi anlatmalıyım size. İlkokul sıralarında olmalı. Bir ikinci vakti, evde yalnızdım. Aslında gün boyu gittiğimiz okuldan, hiç boş eve gelmezdik biz. Annem ya da Ayşe ablam evde olurdu muhakkak. Bizim zamanımızda sabahçı, öğlençi diye iki ayrı gurup öğrenci de yoktu zaten. Sabah dokuzda başlayan okul, öğleyin yemek tatilinden sonra saat üçe kadar sürerdi. Evlerimiz okula yakın olduğu için, öğle yemeğine de eve geldik biz.

O gün kapı çalındı. Açtım. Arif bey amcanın küçük kızı vardı kapıda. Elindeki sepette de bir kedi yavrusu...

-Bizim kedi yavruladı, dedi. Annen yavrulardan birini istemiş, onu getirdim.

-Ben yavru kediden korkarım, dedim, elime melime alamam. Sen getir, misafir odasına koy, gelince anneme veririm.

Kız getirdi, kediyi odaya koydu. Kapıyı kapattım. Az sonra annem

geldi, kediyi teslim aldı. Ama yüzünün yarısı siyah, yarısı beyaz, tüm vücudu lutr gibi pamparлак siyah, papileri çizme gibi beyaz olan, adını Arap koyduğumuz kedi, nasıl, ne zaman oldu bilmiyorum ve de hiç hatırlamıyorum, benim gözdem olup çıkıverdi... Kediyi kucağımdan indirmiyordum. Aynaya baktırıyor, misafir odasının, biz çocukların içinde rahatça oturup bacaklarımızı sarkıtarak sokağı seyredebildiğimiz kadar geniş olan pencere içlerinden birine kurduğum, geyik resimli lâcivert sandalye halısından yaptığım salıncağa yatırıp hayvan sersemleyip uyuyana kadar sallıyor da sallıyordum...

Kâh sallanmaktan başı dönüp sersemleşiyor, gözleri kapanıp uykuya dalıyor, kâh salıncağın içinden zıplayıp kaçıyor hayvancık. Kedi değil, kanlı canlı bir bebek vermişlerdi sanki bana. O günlerde çekilmiş resimlerimde muhakkak Arap da vardı. Hatta konu komşuya bile kucağımda Arap'la gidiyordum. Bir sevgi ki, dille anlatılmaz...

Şimdi fark ediyorum, o kadar mıcıklamama rağmen, hayvanın beni bir kez bile tırmaladığını, elimi yüzümü kanattığını hatırlamıyorum. Severken, papilerinin tırnaklarını bile içine çekiyordu galiba. Hayvanca sezgisiyle, benim çocuk olduğumu ve onu çok sevdiğimi seziyor muydu acep? Bilmem ki?

Arap, giderek büyüdü, serpildi, ele avuca sığmaz bir şey oldu çıktı. Sıcak yaz geceleri, Ayşe ablamın bin bir çeşit çiçek ekerek minyatür bir bahçeye dönüştürdüğü, sofadan iki basamakla ve camlı bir kapıdan çıkan alt kattaki mutfağın toprak damını teras gibi, halılar, minderlerle döşemiş, bir de gemici feneriyle ışıklandırmıştık. Gündüz güneşli olurdu ama sıcak yaz akşamlarında serin mi serin. Orada otururduk, tabii Arap da yanımızda...

Bizim evin kapısında, kucağıma sığmaz bir küheylan olan Arap, halam ve sınıf arkadaşım Güngör.

Cevizden irice kırmızı sünger bir topum vardı. Annem topu duvar dibi komşumuzun bahçesine atar, Arap karanlık maranlık demez topu bulur, ağzında getirip annemin kucağına koyar, atsin da getireyim diye alesta beklerdi. Arabın bu marifetine bayılırdık. O gece karanlığında, topu nasıl bulup getirdiğine şaşım şaşım şaşar kalırdım. Böyle marifetli kedi sevilmmez mi? Sirkelere lâ-yık bir kediydi benim Arabım. Eğitilse kim bilir daha ne numaralar yapardı...

Bir gün sabahtan Meram'a gitmiş, bütün günü bağda bahçede, koşup oynayarak, salıncakta sallanarak geçirmiş, yorgun argın, dilimiz dışarda, ancak hava karardığında eve dönebilmişdik. Arap bizi görüverince bir sevinisin, bir coşsun... Ben nereye gitsem peşimden gölge gibi

Ailecek gittiğimiz Meram'da, babam , halam ve annem kır sefasını..

gelmeye başladı. Nereye gitsem peşim sıra geliyordu... Bu kadar muhabbet de fazlaydı ama... Evin içinde koşmaya başladım, o da dört nala peşimden... Adeta koşmaca oynuyorduk!

Oynuyorduk diyorum ama kedinin böyle peşim sıra adeta hırsla, inatla gelmesinden ürkmüş, resmen korkmuştum doğrusu... Annem:

-Hayvancık bütün gün yalnız kalmış da ondan ayrılmak istemiyor senden, dedi.

Evet ama bu ısrarlı takip resmen ürkütmüştü beni... Aslında bizim ev, hiç kedisiz kalmamıştı. Arap'tan önce annemin Pamuk adında beyaz bir kedisi vardı. Annem kedisiz yapamazdı, zira fareden çok korkar, ödü patlardı. Yılandan, örümcekten mörümcekten korkmaz ama fareden müthiş korkardı. Sadece canlısından değil ama resmine bile bakamazdı...

O tarihte annemin düzenli olarak aldığı, babamın ciltlettiği, Tahsin Demiray'ın çıkardığı büyük boy kadın dergisi Ev-İş'de tam sayfa yayınlanan fare kapanı reklamındaki fare resmine bile bakamazdı annem.

Ağabeyimle ben de, belki çocukça bir zalimlikle, o reklam sayfasını arada bir açıp anneme gösterir, onun irkilmesine sebep olurduk. Çocuk başımızla bu gaddarlığı neden yapardık, bilemiyorum?

Çocuk bile olsa her insanda kötürcül bir yan olmasından mı dersiniz? Bilmiyorum ama nereden bakarsanız bakın, çok zalimce bir şeydi bu! Hz. Mevlana "Bazen melekler bizim üstünlüğümüzü kıskanır, bazen de şeytanlar kötülüğümüzden kaçarlar", diyor ya, doğru vallahi.

Sonunda hak, adalet yerini buldu ama; ben de annem kadar, belki ondan da çok fareden, hatta resminden ve TV'deki görüntüsünden bile ürker, bakamaz ve de ezkaza görsem, korkudan bağırıp sandalye tepelerine çıkar oldum. Boşuna "Etme! Bulma!" dünyası demiyorlar... Belki saçma, aptalca bir şey ama korkunun mantığı olmadığı da bir gerçek!

İşte bu yüzden, bizim evde kedi olması farz ve de vacipti. Pamuk, belki de hayvanca bir sezgiyle annemin korkusunu sezermiş. O zaman ki bütün evlerde olduğu gibi bizim

Komşularla birlikte gittiğimiz Meram'da ağaçların serin gölgesinde... Bir örnek entarili halamla annem, önde oturan Ayşe ablam, arkasında ayakta duran oğlu Recep ağabey, önde en başta oturan ben, yanımda ve arkamda duvar dibi komşularımız.

evde de her odada, yüklük, dolap vardı. Pamuk, oturma odasındaki yüklüğün altındaki dolabın önünde durup “mırnav, mırnav” dedi mi, annem dolabın kapısını açar, içeri giren pamuk az sonra ağzında kuyruğu sarkan fare olduğu halde çıkar gidermiş.

Halam, babam filan fareden korkmazlardı. Babam bir tıkırtı, mırkırtı olduğunda hemen kapıyı kurar, yakalanan fareyi anneme göstermeden götürüp atardı.

Benim Arap bir gün ortadan kayboldu. Büyümüş, lutr gibi siyah, pamparlık kürküyle göz alıcı, gönül çelici bir şey olmuştu. Büyüdükçe ele avuca sığmaz, günlerce eve uğramaz da olmuştu. Artık kontrolümden çıkmış, serazat, başına buyruk bir şey olmuştu. Günlerce, haftalarca görmedim onu. Çalmışlardı Arabımı!.. Kara yaslardaydım... Ayşe ablam o günlerde Kayseri’de oğluyla gelinin yanındaydı.

-Ah! diyordum. O burada olsa, ne yapar, yapar, Arabı bulur getirirdi

bana.

Zira hayvan sevgisinde, üzerine kimse yoktu Ayşe ablamın. Sadece kedi köpek, at değil, bizim bodrumda kirpi yavrusu bile beslemişti kadın. Çöp arabasının ağzı demir tasmalı azgın atını bile okşamaktan çekinmezdi. Bir gün gene çöpçünün azgın atını sevmeye kalkmıştı da adam:

-Be kadın, daha geçen gün elini ısırdı. Bu at azgın, biliyorsun, demişti.

Oysa bize:

-Çöp tenekesinin kenarı kanattı elimi, diye yalan söylemişti.

Hayvan sevenlere Nobel verilse, ilk alacaklardan biri Ayşe ablam olurdu muhakkak.

Sonunda Ayşe ablam Kayseri’den döndü. Ben günlerce uzun uzun Arabı anlattım ona. Dünyalar güzeli, bir eşi, benzeri olmayan kediydi işte! Ah Ayşe ablam önceden görmüş, görebilmiş olsaydı, muhakkak bulur getirirdi onu bana. Ama

çe faide!

Sonra bir gün Ayşe ablam, o tarihte Fenni Fırın diye anılan, ekmeğlerinin güzelliğiyle ünlü, sanırım Larende caddesindeki fırından ekmeğ almaya gittiğinde, benim Arap kedimi bulmasın mı? Daha sokak kapısından girer girmez seslendi:

-Senin Arap bu mu?

Koştum, gittim. Bir de ne göreyim? Bulup getirdiği kedi benim Arabım, değil mi? Ama zayıflamış, tazıya dönmüş, sıska mıska, ölümcül bir şey olup çıkmıştı. Ayşe ablam yıkadı, pakladı, yedirdi, içirdi ve çok geçmeden eski güzelliğine yeniden kavuştu kedi. Hâlâ şaşarım, kediyi nasıl öyle “şıp” diye bulup getirdiğine...

Ama artık büyümüş, başı bacadan çıkmış, dişi kedilerin peşinde koşan, kedilerle hırlaşıp kavgalaşan, kucaklara sığmayan bir küheylan olmuştu Arap. Üstüne üstlük, bir de yavru kedileri boğmak gibi bir cina-yet işlediğini duymayayım mı?

Arap, yaşadığım, kendimi ihanete uğramış gibi hissettiğim ilk düş kırıklığım oldu benim. Onca sevdiğim, kaybolduğunda kara yaşlara girdiğim, kedilerin en soylusu, en seçkini olması gerekirken beni düş kırıklığına uğratan bir canavar olup çıkmıştı...

Meğerse erkek kedilerin çoğunda rastlanan bir şeymiş bu. Öyle bile olsa, kucağımda gezdirdiğim, salıncakta sallayarak uyuttuğum benim kedim, bana bunu yapmamalı, asaletine (!) halel getirmemeliydi. Çok kırılmış, bozulmuştum, vesselam!

Böylece uzaklaşıp yabancılaştım ona. Artık benim Arabım değil, başına buyruk, kediliğinin gereğini yapan bir hayvandı o! Yollarımız ayrılmıştı! Normal olan da buydu zaten. Hoş, bunun onun umurunda olduğunu da sanmıyorum ya...

Ve Yorgun Argın Dönüş...

Kır bayır sefası derken söz, bakın nerelere geldi... Evet, sabahleyin terütaze, şaka, şamata, çantalar, sepetlerle elimiz kolumuz dolu çıktığımız kırdan, koşup oynadıktan sonra bir de yorgun argın, dilimiz dışarda dönüş telaşı vardı elbette. Aslında kır gezilerinin sefasını asıl sürenler çocuklardı ve de erkekler tabii. Annelerimizin, ablalarımızın vb. o güzellerin akşama kadar işleri hiç bitmezdi. Bir de en güzeli, yenilip içildikten sonra kap kakak, bardak çanak öyle bulaşığıyla eve götürülmez, titiz, temizlik meraklısı olduklarından, hiç üşenmez, iki taşın arasında bulaşıkları da yıkayıp temiz temiz götürmenin bir yolunu bulurlardı sanırım.

Gün alçaldığında, bu kez de dönüş telaşı başlardı. Salıncaklar çözümlür, boşalan kap kakak sepetlere, çantalara yerleştirilir, bağda, bahçede bir şey unutulmasın diye etraf defalarca kolaçan edilirdi. Gene de herkes mutlu mesut, yükü nisbeten hafiflemiş olarak ve tabii açık havada bir gün geçirmiş olmanın tatlı yorgunluğu ve de güneşten, açık havadan al al olmuş yanaklarla evin yolu tutulurdu.

Sabahleyin terütaze, enerji dolu bir halde bindiğimiz otobüse, bu kez yorgun argın binerdik. Sabahki kadar olmasa da dönüş yolunda da şaka şamata eksik olmazdı ama. Son durakta otobüsten indikten sonra da yürüyecek yolumuz vardı ve de yeniden eve, kürkçü dükkânına dönmenin de bir başka zevki elbette. Böylece bir kır sefası da son bulmuş olurdu. Ama günlerce sohbetlerin, kimi sevimli dedikoduların konusu olmaya devam eder, “Ah ne eğlendik! Ne eğlendik!” diye konuşur dururduk...

.....

ESKİ BİR KONYALI OLAN ŞAİR MEHMET ZEKİ AKDAĞ'IN SAYILMIŞIZ ŞİİRİ ÜZERİNE

Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU

Galiba 1994 yılının ortalarıydı, belki de sonbahara doğru... O yıllarda bilimsel toplantıların davet yazıları mektup ile gönderilirdi. Daha doğrusu toplantıya katılmaları uygun görülen bilim insanları ve araştırmacılar bilgilendirirlerdi. Şimdi mi? Nerde o günler... Genel ağa konuluyor, görüp başvurana aşk olsun. Bir yandan, *saldım çayırda, Mevla'ma kayıra* hesabı, öte yandan kovboy filmlerinde olduğu gibi, ödül avcılığı makamından *toplantı avcılığı*... İşin daha acı tarafı, bazen adınızı *danışma kurulu/hakem heyeti* gibi süslü bir başlık altındaki listeye yazıyorlar ama sizin ne bu yazma işinden haberiniz var, ne de toplantıdan.

Mektup, Bulgaristan'ın başkenti Sofya'daki bir bilim kuruluşundan geliyor. Bizi de düzenledikleri bir toplantıya davet ediyorlar, Mademki çağrılmışız, atlayıp gidelim.

Toplantının konusu, *The Role of Balkan Men of Letters in the Intellectual Life*, düzenleme tarihi ise 20-22 Kasım 1995. Önce katılacağımı bildirip ardından da özetimi gönderiyorum. Hazırladığımız Türkçe bildirimimizin İngilizcesini ise Sofya'da okuyacağım. Ancak bazı gelişmelerin sonucu olarak Sofya'ya gidemiyordum, bildiri metnini gönderiyordum. İşte oraya gönderilen bildirimim Türkçe adı: *Ahmet Tufan Şentürk ve Mehmet Çınarlı / Ankara'da Yaşayan Ermenekli İki Aydın Şairin Mısralarında Geçmişe Özet*. Bildirimimizin Türkçesi ise ülkemizde yayımlanmıştır: *Türk Dili*, 1996/II, 535, Temmuz 1996, 52-58. Bu metin daha sonra hazırladığımız bir kitaba da alınmıştır: *80. Doğum Yılında Ahmet Tufan Şentürk*,

Ankara 1999, 55-62

Şair dostumuz Ermenekli Mehmet Zeki Akdağ, yazımın varlığını, *Türk Dili* dergisinde yayımlanmasından sonra mı, yoksa iki hemşerisiyle yaptığı telefon konuşmaları sırasında mı öğrendi bilemiyorum. Ancak sevgili dostumuz bize gücemişti. O, 16 mısraı sitem yüküyle süslemişti. Kendileri, 'Birkaç satır-çığa yük sayılmışız' diyerek bu sitemlerinin kapısını aralıyordu.

Ancak burada haksızlığa uğradığım görüşündeyim. Çünkü bildirimimizin adında, *Ankara'da Yaşayan Ermenekli İki Aydın Şair*'den söz ediliyordu. Sevgili dostumuz, Ermenekli olmasına Ermenekli idi, aydın olmasına aydın idi ama o İstanbul'da yaşıyordu. Ben, Ermenekli aydın şairleri değil onların Ankara'da yaşayanlarını ele alıyordum. Dolayısıyla sitem okları galiba yön değiştirmeli, hatta hiçbir yöne çevrilmemeliydi.

Mehmet Zeki Akdağ

SAYILMIŞIZ

– Prof. Dr. Sayın Saim Sakaoglu'na –

*İki Toros bülbulünü anarken,
Birkaç satırcıya yük sayılmışız.
Kadir kıymetimiz buymuş demek,
Bunca yıldır boşa ak sayılmışız.*

*Kendisiyle barıştıkır küsümüz,
Gülüşlerle yok edilir yazımız,
Mor dağlarda çiçek açar sesimiz,
Ne yaprağı, ne de kök salmışız.*

*Gönlümüz dostlara açık bir han ki,
Gücenmedim, darılmadım inan ki,
İçinden çıkılmaz soruyum sanki,
Şeytanı düşünüp tek sayılmışız.*

*Dörtte dördü şair olan ülkemdir,
Güçsüzlükten güç çıkarmak ilkemdir,
Şiir ustasına bu bir sitemdir,
Kendi ülkesinde yok sayılmışız.*

Mehmet Zeki AKDAĞ

(Yağmura Duran Bulut, İstanbul 1999, 77)

Dostluğumuz mektuplarla sürüp giderken yeni bir şiir kitabı çıkaracağını müjdeledi. Benden de *sunuş/takdim* diyebileceğimiz bir yazı istedi. Gönderdiği şiirleri okuyup onlardan yola çıkarak bir yazıyı kendilerine ilettim. Nitekim, 1999 yılında yayımlanan *Yağmura Duran Bulut* adlı son kitabına da sitemkâr şiiri *Sayılmışız* (s. 77) alınmış ve şiirin üzerine de, -Prof. Dr. Sayın Saim Sakaoglu'na- anlamlı göndermesini yerleştirmiş. Biz, bu şiirin *Tarla* dergisinin benim için hazırladığı özel sayısına alınmış şeklini aktarıyoruz: *Tarla*, 99/5, Mayıs 1999, 31).

Şimdi, böyle sitemli bir şiirin bana ithaf edilmesinin sebebini kimsecikler bilmeyecek. Bilen çıkarsa onlar da yorumlamakta zorluk çekecekler.

Kendisini kaybedeli çok oldu. Ölümünü bile geç öğrendik. Ama eskilere dayanan bir dostluğumuz vardı. O, belki de bir anlık bir duygusallıkla bize sitem etmiş, ardından da o güzelim şiirini yazıvermişti.

Bir Avrupa dönüşü İstanbul-Konya uçağı altı saat sonra kalkacağı için valizimi emanete bırakmış, şehre inmiştim. O, Çemberlitaş'taki bir tarihi

binanın İLESAM'a tahsis edilen bölümünde İstanbul temsilcisi olarak bulunuyordu. Orada ziyaret etmiş, uzun uzun sohbete dalmıştık. O güzel günle ilgili hatıralarımız bile başlı başına ayrı bir yazıyı oluşturabilir. Ama ağabey-hemşerimin sitemlerine elbette katlanacağız. O güzel şiirlerinin hatırına biz ne sitemlere katlanmayı bir övünme konusu olarak kabul edebiliriz.

İstanbul'da aylık olarak yayımlanan *Size* dergisinde, Nisan 1991'den Nisan 1997'ye kadar "Kaf Dağının Ötesinden" adıyla yer alan, Mayıs 1997'den itibaren de "Mevlâna Diyarından" diye devam eden aylık yazılarıma Eylül 1997 tarihli 299. sayısında son vermiş bulunuyorum. Merhum Akdağ'ın sağlığında orada yer verdiğim bir yazımı da hatırlatmak isterim: "Şair Mehmet Zeki Akdağ'a Dair", 19 (293), Mart 1997, 25-26

Aşılmışım dışına çıkarak, şair hemşerimizin hayat hikâyesini yazımın sonuna alıyorum.

Akdağ, 28 Haziran 1929 yılında Konya'nın Ermenek ilçesinin Göktepe (Fariske) kasabasında dünyaya gelmiştir. Ancak ilin Karaman ilçesi 1989 yılında il statüsüne kavuşunca Göktepe artık yeni ile bağlanırken yeni oluşan Sarıveliler ilçesi sınırları içine alınmıştır.

Şairimiz, altı yedi yıldan beri alzheimer hastası idi ve özel bakım görüyordu. 29 Ağustos 2018 tarihinde, uzun yıllardan beri yaşamakta olduğu İstanbul'da vefat eder ve vasiyeti üzerine ertesi gün memleketinde toprağa verilir. Onunla zaman zaman, 0532 496 17 xx numaralı telefonuyla görüşür, sohbet ederdik. Ancak bu görüşmeler hastalığı döneminde gerçekleşememişti.

Çiftçilikle geçimini sağlayan Ali Akdağ ile Rukiye Hanım'ın oğludur. Çankırı'daki görevi sırasında Güzin Hanım'la evlenir. Tayfun (Çankırı doğumlu, doktor) ve Ferdağ (Konya doğumlu) iki çocuğu olur.

İlk görev yeri Çankırı'dır. Değişik yerlerde görev yapar: Konya, Kars, İstanbul, Kars, Gelibolu, Erzurum ve sonunda emekli olup (1968) İstanbul'a yerleşir.

Onun yaşı ile ilgili bir olayı, hakkında daha sağlığında bir kitap hazırlayan yakın dostu Mehmet Nuri Yardım şöyle anlatmaktadır:

“Çocuk yaşta babasız kalış... Yaşamak ile ölüm arasındaki ince çizgide tek tutamak, barınabileceği, doyabileceği, Torosların deyimiyle okuyup adam olabilmesi için bir yatılı okula kapağı atabilmesi gerek...”

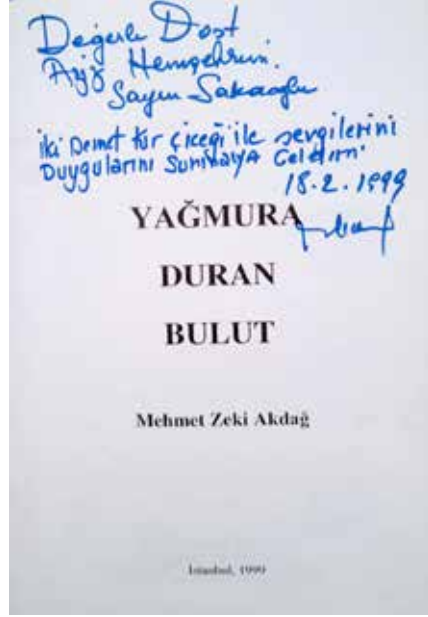
“Mehmet Zeki Akdağ'ın yaşı küçük. Hiç olmazsa bir yıl yaşını büyütme lazım ki astsubay okuluna alınabilsin. Dul anacığının yalvarıp yakarmalarıyla, 1930 olan doğumu 1929'a çevirebilmiş.” (Yardım 2015: 42).

O artık annesinin istediği doğrultuda bir yatılı okulda okuyacak ve bir meslek sahibi olacaktır. Göktepe İlkokulu'ndan 1943'te, Kayseri Askeri Ortaokulu'ndan 1946'da, Ankara'da Veteriner Sağlık Teknisyenliği Astsubay Okulu'ndan 1948 yılında mezun olur ve ordu saflarında göreve başlar. **Ordu Dil Okulu'ndan ise 1960 yılında başarı belgesini alır. 20 yıllık bir hizmetten sonra 1968 yılında emekli olur.**

Ve yıllarca sürececek basın ve yayın dünyasının kapısını aralar.

Hemşerisi, sonraki yılların Anayasa Mahkemesi üyesi olacak olan Mehmet Çınarlı'nın yayın hayatına geçirip âdeta bir şiir okulu gibi hizmet veren Hisarlılar Grubu'nun üyesi gibidir.

Şiir yazmaya ortaokul öğrenciliği yıllarında başlayan Akdağ o yıllarda bulunduğu Kayseri'de Halkevi'nin yayın organı olan *Erciyes* dergisinde ilk şiirlerini yayımlar. Şiirleri daha sonraları Ankara'daki *Yurt* gazetesinde de yer alır. Artık onun şiirlerini dönemlerine göre ülkemizin seçkin edebiyat ve sanat dergilerinde görmeye başlarız: *Çınaraltı*, *Hisar*, *Türk Edebiyatı*, *Türk Dili*, *Türk Yurdu*,

Millî Kültür, Filiz, Güney, Nilüfer, Uludağ, Ülkümüz, Dağarcık, Orkun, Yeni Ufuklar, Defne, Başak, Tarla, Türk Sanatı, Ülkü, Kızılma, Petek, Dokuz Eylül, Türk Dünyası Kültür Dergisi, Sarmaşık, vb.

Türk Dünyası Yazarlar ve Sanatkarlar Vakfı kurucu üyesi idi. Üyesi olduğu İLESAM'ın İstanbul temsilciliğini üstlenmişti. O ayrıca Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Gazeteciler Sendikası'nın da üyesi idi.

“Mızrap” adlı musiki dergisini bir grupla birlikte altı sayı yayımladı. Gazetecilik araştırma dalında 1977'de “Yılın Gazetecisi Ödülü”nü aldı.

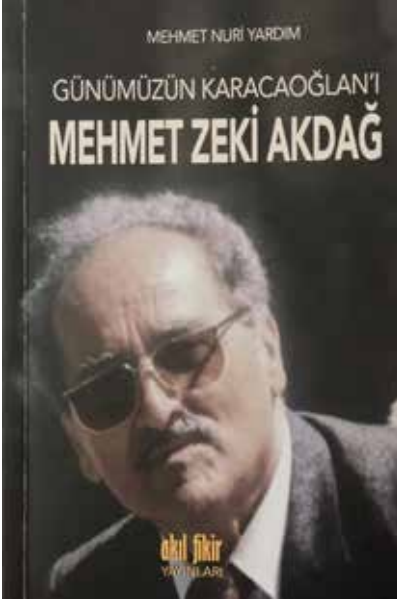
Kültür Bakanlığı'na yaptığı 7 bin 500 kitaplık bağışıyla, doğup ilk öğrenimini gördüğü köyünde adına kütüphane açtırdı.

Otuzu aşkın şiiri (Tan 2018: 110) bestekârlarımız tarafından bestelenmiştir: Zeki Müren, Bilge Pakalınlar, Ahmet Özhan, Fethi Karamahmutoğlu gibi tanınmış bestekârları bu arada sayabiliriz. *Teis* ansiklopedisinde ise, başlık altı bilgisi olarak Aşık Mehmet adı da eklenmiştir.

Akdağ'ın yayımlanmış yedi şiir kitabı vardır. Ankara'da basılan ilki dışındakilerin tamamı İstanbul'da yayımlanmıştır: *Kırk İkinci* (1967), *Dar*

"YAĞMURA DURAN BULUT" üzerine
Prof. Dr. Saim Sakaoğlu

Ne zaman güzel bir şiir okusam, şairinin kim olduğuna bakmaksızın duygulanırım. Bu sevdâ şiiri olabilir, güzelleme olabilir, taşıma olabilir, kısacası benim ayaklarımı yerden kesen herhangi bir şiir olabilir. Oylesine bir duyguya kapılırm ki... Kendimi o şiirin şairi sanırım; belki de hiç bilmediğim o şairin yerine koyuveririm.

Saat (1973), *Uzunhava* (1991), *Yağmura Duran Bulut* (1999), *Önce Şiir Vardı* (1999), *Boşa Çiğnemişim Yalan Dünyayı* (2003), *Gecenin Gözleri* (2006)

On yılların dostu yazar ve araştırmacı Mehmet Nuri Yardım, onun için güzel bir kitap hazırlar: *Günümüzün Karacaoğlan'ı Mehmet Zeki Akdağ*. Şairimizin ölümünden üç yıl önce yayımlanan ve bizim de yaralandığımız bu kitapta onun çeşitli yönleri ele alınır ve şairlerinden örnekler verilir. Bu çalışmanın bir güzel yönü ise şairimizin çeşitli fotoğraflarla tanıtılmasıdır. Bu ayrıntının tek eksiği fotoğraflar hakkında bilginin verilmemesidir:

Yakın dostu ve adası Mehmet Nuri Yardım kendisiyle değişik zamanlarda birkaç kere mülakat yapar. Bunlardan birinden alacağımız bir soru ile cevabını sizlerle paylaşmak istiyorum.

M. N. Yardım: "Edebiyatta dostluklara gelelim isterseniz. Şairler ve yazarlar arasında olan o eski arkadaşlıklardan eser yok sanki. Ne dersiniz?"

M. Z. Akdağ: Doğrusu, eskiden yaşanan gerçek dostluklardı. 20 yaşlarımda gördüğüm hakiki dostluklardı. Bugün maalesef pislikler dönüyor. Biz büyüklerimize saygı duyardık. Bugün hiç yok. Saygı olsa, sevgi olsa şiir de olur. Şiirin en çok ihtiyaç duyduğu şey kelime. Şiirin yaşaması için dile ihtiyaç var. Türkçeye hâkim olmak, Türkçeyi bilmek şart. İşte Türkçeyi mükemmel kullanabilen dev şairler Yahya Kemal, Faruk Nafiz, Ömer Bedrettin, Rıza Tevfik... (Yardım 2015: 121).

Hakkında, biri yüksek lisans, öbürü bitirme tezi olmak üzere iki tez hazırlanmıştır.

1. Refia Acem, *Mehmet Zeki Akdağ'ın Edebî kişiliği*, Fırat Üniversitesi, Elazığ 1999. Yüksek Lisans tezidir.

2. Yaşar Bilmiş, *Mehmet Zeki Akdağ'ın Hayatı, Sanatı, Görüşleri, Şiirlerindeki İç ve Dış Yapı İncelemesi*, Erzurum Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü Türkçe Anabilim Dalı. Bitirme tezidir.

Onun uzun süren bir basın hayatı vardır. Ayrı bir yazının konusu olabilecek bu konuyu bu yazımın dışında bırakıyoruz.

KAYNAKLAR

- Çakmakçı, Selami, "Mehmet Zeki Akdağ", Teis Ansiklopedisi.
- O, burada madde başlığı altında; Şair, *Astsubay, Gazeteci* olarak tanıtılıp (*Yeni Edebiyat-20. Yüzyıl/Anadolu-Osmanlı-Türkiye*) ek bilgileriyle tanıtılmaktadır.
- Tan, Nail (2018), "Yitirdiklerimiz", Mehmet Zeki Akdağ", *Türk Dili*, CXV (802). Ekim 2018, 109-110.
- Yardım, Mehmet Nuri (2015), *Günümüzün Karacaoğlan'ı Mehmet Zeki Akdağ*, İstanbul, 246 s.
- Çeşitli edebiyat tarihleri, şiir antolojilerinin yanında bazı makalelerin de konusu olmuştur.

MERHUMU NASIL BİLİRDİNİZ? (16)

HAMDİ HOCA

Kamil
UĞURLU

Bizde herkesin hayatı bir romandır. Ancak Hamdi amca'nın hayatı, gerçeklerin insanı ürkütür duruma geldiği yaman bir romandır.

Aynı çevrede büyümüştük. Torosların, insanı daima bulutların üstünde tuttuğu bir bölgede, Aladağ'da. Burada sadece tabiat değil, insanların moral dünyası da bulutların üstündedir. Ve buralarda yaşayan herkesin bir ayağı yerde bile olsa, öteki ayağı mutlaka hayal dünyasının o inanılmaz, fakat aynı zamanda da yorulmaz güzellikteki bulutlarındadır.

Babalarımız amcazadeydi. Yaşça bizden birkaç sene daha büyük olduğu için "amca" demek alışkanlığımızdaydı. Yoksa dosttuk. İki yakın dost. Birbirlerinin kelime aralarını okuyan iki dosttuk.

Babası, ilkokuldan sonra okumasına pek taraftar olmamıştı. O okumak istiyordu. Üç erkek kardeştiler. Çalışacak daha çok ırgata ihtiyaç vardı ailesinde. Okumak da neydi? Toprak azdı. Arazi dağlıktı. Ekmeğin taştan çıkarılması gerekiyordu.

Ama okumak, aslında daha çetin bir işti. Şehre gitmek lâzımdı. Orada kalacak yer lâzımdı, ekmek için üç kuruş bile olsa para lâzımdı.

Ve bütün bunlar için Arif amcanın parası yoktu. Oğul Hamdi de, diğer kardeşleri gibi, kaderine razı olmalıydı. Güneri, Kösel, Kayabaşı, Dülgerler arasında ömrünü tamamlamalıydı.

Neredeyse kaçarak okudu, kaçak okudu. Liseden öğretmen okuluna geçti. Tahsili için gerekli parayı, bö-

lece devlet baba ikram etti ona ve o okudu. Öğretmen oldu.

Yeni hayatı eskisinden daha çileliydi. Her şeyi ciddiye alan tabiatı sebebiyle, önce pembe başlayan öğretmenlik hayatı, giderek koyulaştı. Hatta karardı. Bir yıl doğuda, bir yıl batıda, sonra güneyde, tekrar doğuda dolaştırıp durdular. İnsanlarla rahat münasebet kurabilmesine rağmen, devlet çarkıyla kuramadı. Bu yüzden çok sıkıntılar yaşadı. Bir ara hayata küstü. Rahatsızlık geçirdi. Boynundan bir omurgasını değiştirdiler. Midesinin çoğunu aldılar.

Allah için çalıştı. İki oğlunu okuttu. Emekli oldu. Deniz olmadan yapamam dedi. Artık naz etme hakkını kendinde buluyordu. Gitti, Anamur'a yerleşti. Küçük bir evi vardı. Orada kendisine küçücük bir dünya kurdu, küçücük meselelerden mutluluklar üretmeye alıştırdı kendini. Artık mesuttu.

Hamdi Hoca

Hamdi Hoca (Metin) -sağda - ve Süleyman Metin

Serhat'ı Amerika'daydı. O da babasının çileli hayatına tâlip olmuştu. Okuyordu "Ve çalışıyordu. Aileye hiç yük olmadı. Orada da evlendi. Erol'ları Hamdi amca için öylesine bir mutluluk kaynağıydı ki, ondan bahsederken, o parmak kadar çocuktan bahsederken, muzaffer bir kumandan edası takınırdı. Güven ikinci oğluydu, iyi bir üniversitede başarılı bir öğrenciydi. O da Hamdi amcaya yük değildi.

Hanımı tam bir Anadolu kadınıydı. Çilekeş, itirazsız ve mütevekkil. Bütün sıkıntılarında yanibaşındaydı. Uyumluymuştu. Ve dirayetliydi. Zaman zaman direksiyonu eline alır ve rotayı düzgün çizerdi. İyi de ederdi. Çünkü bazan gerekiyordu.

Hamdi amca Amerika'ya gitmek istiyordu. Oğlunun evini görecekti. Yeni bir dünya tanıyacaktı. On yıldır hayali buydu. Çok sevinçliydi.

Biletlerini oğlu yolladı. Her şey uygundu. Paris'ten aktarma yapacaklardı. Ama havaalanlarındaki anonsları nasıl takibedip, doğru

uçğa nasıl bineceklerdi? Şimdi tek problem buydu.

Ama bir başka mesele vardı ki, onu o bilemezdi.. Kader. O müthiş bir şeydi. Gidişine bir hafta kala şeker komasına girdi. Bilen-bilmeyen "heyecandan" dediler. Alel-acele Konya'ya getirdiler.

Bir pazartesi günü yattı hastaneye. Alıştı. Ciddiye bile almadı.

Fakat kader işi sıkı tutuyordu. Ona sadece perşembeye kadar zaman tanıdı. Ecelin acelesi vardı.

Bize "başınız sağolsun" dediklerinde vakit geceydi. Perşembeyi cumaya bağlayan gece, kutsal Recep ayının ilk günüydü.

Cuma'dan sonra onu babasının koynuna bıraktığımız zaman, inanılmaz bir ayaz vardı Araplar semtinde. Cenaze namazında öyle kişiler vardı ki, başını kaldırıp da görseydi, mutlaka pek çok sevinirdi. Cemaat, keyfiyet ve kemiyet olarak müthişti. Herkese nasib olmayan bir durumdu.

DUYURU

Saygıdeğer Akademik Sayfalar Yazar ve Okurları

Her Çarşamba haftada bir yayınlanan Akademik Sayfalar'a kısa bir yaz tatili arası veriyoruz. 7 Eylül 2022'de yeni sayımızla kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Saygılarımızla...